

FEDERACJA STOWARZYSZEŃ SŁUŻB MUNDUROWYCH RP

ZARZĄD

00-102 Warszawa, ul. Marszałkowska 115, lok. 368
e-mail: sekretariatfssm@op.pl

KRS 0000342738

NIP 113-28-26-105

Warszawa, dnia 15 marca 2017 r.

Zarząd
Federacji Stowarzyszeń
Służb Mundurowych RP
L.dz. 61/2017

Minister
Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE INFORMACJI PUBLICZNEJ

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1198), zwracam się o udostępnienie informacji, która będzie odpowiedzią na niżej postawione pytania:

Na jakiej podstawie faktycznej i prawnej:

- 1) W art. 15c ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, przyjęto, że emerytura wynosi 0% podstawy wymiaru – za każdy rok służby na rzecz tzw. „totalitarnego państwa”? W związku z tym:
  - Czy decyzja ta była konsultowana w ramach Rządu, czy też była samodzielną decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zaprezentowaną w formie autopoprawki do projektu ustawy przez Wiceministra J. Zielińskiego w trakcie posiedzenia połączonych komisji sejmowych AiSW i KPSIR w dniu 15 grudnia 2016 r.?
  - Czy intencją wprowadzenia powyższego rozwiązania było wykazanie, że w sferze uprawnień emerytalnych, funkcjonariusze organów tzw. „totalitarnego państwa” powinni być traktowani surowiej niż funkcjonariusze - sprawcy przestępstw umyślnych ściganych z oskarżenia publicznego popełnianych w związku z wykonywaniem czynności służbowych?
  - Czy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zamierza zainicjować prace nad zmianą w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, w której wprowadzono by nakaz odmiennego traktowania pracowników cywilnych instytucji uznanych (np. przez IPN) za działające na rzecz totalitarnego państwa i zobowiązujący ZUS do przeliczenia ich współczynników emerytalnych analogicznie do sposobu naliczeń dla funkcjonariuszy służb mundurowych, tzn. 0% ?
  - Jak dalece, zdaniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, należy ograniczać świadczenia emerytalne (rentowe) funkcjonariuszom tzw. „organów totalitarnego państwa”, aby osiągnąć poziom „pełniejszego zniesienia przywilejów” oraz aby rozwiązania prawne okazały się „w pełni skuteczne” ?

- 2) W art. 15c ust. 3 przyjęto, że wysokość emerytury nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych? W związku z tym:
- Czy w polskim systemie prawnym, poza ujęciem statystycznym, do czasu uchwalenia ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji ..., istniało pojęcie przeciętnego świadczenia (emerytury, renty), które wyznacza poziom zabezpieczenia społecznego?

Pytania wynikają z następujących faktów:

1. Sekretarz stanu w MSWiA Jarosław Zieliński, w trakcie posiedzenia połączonych sejmowych komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Polityki Społecznej i Rodziny w dniu 15 grudnia 2016 r., zgłosił poprawkę do art. 15c tejże ustawy stwierdzając, iż „*biorąc pod uwagę też dyskusję, która się dotąd odbyła, wróciliśmy do bardzo prostego rozstrzygnięcia i zasady, że za czas służby w organach bezpieczeństwa nic się nie należy, ani 0,7 ani 2,6 ani 0,5, po prostu nie należy się nic, należy się zero i w związku z tym w art. 15c ust. 1 pkt.1, wyrazy 0,5 podstawy wymiaru proponujemy zastąpić wyrazami zero podstawy wymiaru*”. Stwierdzenie to - „*nic się nie należy*” - jest niczym innym jak wydaniem „wyroku” przez przedstawiciela władzy wykonawczej, z jednoczesnym określeniem kary - „*należy się zero*”, a więc pozbawieniem praw emerytalnych.
2. W kontekście, cytowanego w uzasadnieniu do ustawy, wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (skarga 15189/10) przyjęte rozwiązanie ewidentnie narusza prawo do poszanowania własności. ETPC co prawda uznał wówczas, że redukcja uposażenia emerytalnego byłych funkcjonariuszy nie nałożyła na tę grupę emerytów nadmiernego obciążenia, do jednak odniósł to do ograniczenia współczynnika do poziomu **0.7%** podstawy wymiaru emerytury, nie zaś do poziomu **0%**. Przyznanie współczynnika 0% nie może być inaczej odebrane jak nałożenie nadmiernego obciążenia. W przeciwnym razie musielibyśmy przyjąć, że dopiero obowiązek dopłaty do własnej emerytury byłby nadmiernym obciążeniem. Mamy więc tu do czynienia z naruszeniem art. 67 Konstytucji, który przyznaje obywatelom prawo do zabezpieczenia społecznego.
3. Przyjmując, że funkcjonariuszowi należy się emerytura minimalna jest stwierdzeniem o przyznaniu „zasiłku na przeżycie”. Nie jest to bowiem emerytura, która z natury swej rzeczy konstruowana jest według zindywidualizowanych kryteriów pozyskania prawa, które skutkuje zindywidualizowanym poziomem świadczenia wynikającego z tego prawa.
4. Nie wprowadzono możliwości przeniesienia funkcjonariusza z reżimu mundurowego do reżimu powszechnego systemu emerytalnego. Ustanowiono reżim specjalny, bardziej rygorystyczny. Nałożono odpowiedzialność w postaci „karnego” ukształtowania mechanizmu naliczania emerytury jako rekompensatę za służbę. Trybunał Konstytucyjny w wyroku w sprawie o sygn. P 38/06 z 29 kwietnia 2008 r. (OTK ZU nr 3/A/2008, poz. 46), dotyczącym art. 10 ustawy z 18 lutego 1994 r., w pkt. 3.4 uzasadnienia wyraził pogląd, że w razie pozbawienia emerytury mundurowej w związku ze skazaniem (a więc w wypadku przestępstwa) o naruszeniu art. 67 ust. 1 Konstytucji można byłoby mówić, gdyby funkcjonariusz tracił w ogóle uprawnienia wynikające z systemu FUS, przy czym za argument uznał liczenie okresów służby za okresy składkowe w ramach FUS (a więc 1,3 a nie 0% podstawy wymiaru).
5. Nie ulega wątpliwości, że bardziej korzystne dla emerytów (rencistów) byłoby skazanie wyrokiem karnym za przestępstwo umyślne, gdyż osoby te - z punktu widzenia zasad ustalania prawa do emerytury - byłyby w zdecydowanie lepszej sytuacji, aniżeli te, które przestępstwa nie popełniły. W przypadku funkcjonariuszy służb mundurowych istnieje bowiem prawna możliwość pozbawienia ich prawa do świadczenia na podstawie art. 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w sytuacji skazania prawomocnym wyrokiem sądu (a więc nie ministra) i to za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za

- przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby. Oznacza to, że okres służby traktowany jest w takim przypadku jako okres składkowy, podobnie jak czas wykonywania pracy (zatrudnienia). Za każdy rok stażu pracy przyjmuje się zatem wskaźnik 1,3%. Nawet jeżeli weźmiemy pod uwagę inne elementy „mundurowego” systemu emerytalnego, to 1,3% od jakiegokolwiek kwoty podstawy wymiaru, będzie stanowiło kwotę wyższą, niż 0% od kwot, którymi epatuje MSWiA (podkreślając, iż ci pierwsi są skazanymi prawomocnym wyrokiem sądu, a ci drudzy decyzją ministra i większości parlamentarnej).
6. Ustawa dotyczy „mundurowego systemu emerytalno-rentowego” i dotyczy funkcjonariuszy tzw. „organów totalitarnego państwa”, w których zatrudnieni byli również pracownicy cywilni. Nawet obecnie nie uznaje się pracy w dawnych służbach mundurowych za nielegalną i zalicza się ją do emerytalnego stażu pracy. Dotyczy to również tzw. pracowników cywilnych inkryminowanych instytucji, którym, w odróżnieniu od funkcjonariuszy, ów staż liczony jest według współczynnika 1,3% podstawy wymiaru emerytury.
  7. Zmiana ustawy emerytalnej służb mundurowych została wprowadzona w celu zapewnienia „w pełniejszym zakresie zniesienie przywilejów emerytalnych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL”. Podkreślano, że poprzednie zmiany (wprowadzone ustawą z 23 stycznia 2009 r.) „nie okazały się w pełni skutecznie, gdyż cel tej ustawy nie został osiągnięty w zakładanym zakresie”. Zaproponowano więc obniżenie współczynnika procentowego podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby za rzecz totalitarnego państwa z 0,7 na 0,5 – co nawet w opinii Rządowego Centrum Legislacji budziło wątpliwości jako nieznaające odzwierciedlenia w systemie powszechnym i wymagające stosownego wyjaśnienia w uzasadnieniu projektu ustawy.
  8. W ocenie skutków regulacji wspomina się o konieczności ustanowienia „realnej sprawiedliwości”, co ma być osiągnięte m.in. poprzez ponowne obniżenie tego współczynnika. Jeżeli tak, to zaproponowana przez MSWiA w przeddzień uchwalenia ustawy, zmiana współczynnika do wysokości 0% nie może już stanowić „realnej sprawiedliwości”, a działania o charakterze czysto represyjnym.
  9. Pomijając fakt, iż ponowne obniżenie wskaźnika jest sprzeczne z porządkiem prawnym nie przewidującym powtórnego stosowania sankcji już raz zastosowanej wobec danej osoby, należy stwierdzić, iż w ramach tak stworzonej „nowej realnej sprawiedliwości” mamy sytuację zawinienia służbą (pracą) dla tzw. totalitarnego państwa, w której pracownik cywilny zatrudniony w inkryminowanych instytucjach ma współczynnik 1,3% do wysługi emerytalnej (jest przecież w systemie powszechnym), funkcjonariusz, który odszedł bez weryfikacji, a następnie pracował odprowadzając składki, ma 1,3% (podobnie jak funkcjonariusz skazany przez sąd za przestępstwo) – natomiast funkcjonariusz, który „zgrzeszył” służbą dla III RP ma 0% za okresy służby przed rokiem 1990.

Na podstawie art. 1 ust. 1 z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, w związku z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP, informacja, będąca odpowiedzią na przedstawione wyżej pytania, będzie udostępniona członkom wszystkich stowarzyszeń zrzeszonych w Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP oraz szerokiej opinii publicznej.

Jednocześnie na podstawie art. 14 ust. 1 ww. ustawy o dostępie do informacji publicznej, wnoszę przesłanie informacji pocztą pod adres e-mail: sekretariatfssm@op.pl

Zdzisław Czarniecki

Prezydent

Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP